

[Holstein.]

brede Demokrati gennemgaaende ikke overfor Mindretallet, men kun overfor det store Flertal. Men Hovedspørgsmaalet er, om det er økonomisk berettiget, økonomisk hensigtsmæssigt at knuse det store Skovbrug og de faa resterende store Landejendomme ved Hjælp af konfiskatoriske Skatter.

Saadanne Skatter virker nemlig ikke blot direkte hemmende for Produktionen paa disse Ejendomme, saaledes som jeg her paaviste med et Par Eksempler, men de faar ogsaa store sociale Virkninger. For de paagældende Mennesker er jo Mennesker, og alle Skatter væltes saa vidt muligt bort fra dem, der har dem. Og en saadan progressiv Formuebeskatning i daarlige økonomiske Tider medfører, at Godsejerne sætter Lejerne op for deres Huse og Smaagaarde, hvor de ellers ikke vilde have gjort det. Det medfører, at en Masse Arbejde, som ellers Haandværkere, Malere, Tømrere, Murere, kunde have gjort, lader man gøre af sine egne Gaardes Arbejdere. Saa har de andre intet Arbejde. Bliver Lejen sat op, saa kommer de smaa og klager over, at Lejen bliver sat op.

Maa jeg blot i denne Forbindelse sige, at jeg tror, man om de danske Godsejere paa dette Omraade kan sige det samme, som Lloyd George i 1910, da han som Finansminister gennemførte sin Jordbeskatningsreform, sagde om de engelske Godsejere, at hvis de som Ejendomsbesiddere viste samme Hjertekulde og samme stive Fastholden af Kontrakten, som man ofte ser i og for sig agtværdige Grundejere i Byerne gøre, saa vilde de blive umulige i deres Kredse og blive hadet af Befolkningen. Saaledes ligger det ogsaa her i Landet. Hvad en Grundejer i Byerne kan tillade sig, det kan en Grundejer paa Landet slet ikke tillade sig — i hvert Fald ikke, hvis det er en, hvis Slægt har besiddet Ejendommen i Generationer.

Men alle disse Lempelser, al den Imødekommenhed og Eftergivenhed, som er traditionsmæssig paa de store Godser overfor Smaakaarstolk, den bliver aldrig omtalt, den skal man nok sørge for at lade passere ubemærket forbi. Jeg skulde heller ikke her nævne det, hvis det ikke var, at jeg var ude for et saa haardt Angreb, for man skal aldrig rose sig selv og sine egne, naar det ikke er nødvendigt; men naar det er nødvendigt at feje for sin egen Dør, saa maa det dog vel være tilladt at sige Sandheden, som den er.

Det ærede Medlem hævder, at der bestaar en Selvmodsigelse imellem min Til-

slutning paa den ene Side til de Synsmaader, det ærede Medlem Hr. P. Munch har fremsat, at det er af Interesse at gøre Arbejderklassen meddelagtig i Kapitalen, gøre Arbejderne til smaa Kapitalister, og samtidig at være imod en progressiv Formuebeskatning som den, vi her søger at afdæmpe.

Men der bestaar aldeles ingen Mod sætning her. Jeg vil blot have, at denne Delagtiggørelse i Kapitalen for Arbejderbefolkningens Vedkommende skal ske i Overensstemmelse med de økonomiske Love og ikke paa tværs af de elementæreste økonomiske Grundprincipper. Hvis det ærede Medlem vilde se lidt mindre paa Spørgsmaalet om Formuefordelingen og lidt mere paa Spørgsmaalet om Formue tilvejebringelsen i Samfundet, Kapitaldannelsen, saa tror jeg, han vilde indrømme mig, at der i sidstnævnte Henseende, som uden Tvivl er den ufærligste Betingelse for at kunne forbedre Arbejderstandens Kaar, indgaar som et Hovedmoment Ledelsen af Bedrifterne, Lederne af de store Bedrifter i By som paa Land.

Det ærede Medlem kan socialisere, det ærede Medlem kan fordele de bestaaende Formueværdier og Kapitaler; men der er en Ting, det ærede Medlem ikke kan socialisere, det er den menneskelige Intelligens. Og hvis der er noget, som den historiske Erfaring har godtgjort Aarhundrede efter Aarhundrede; saa er det dette, at det er Enkeltpersonens Lyst og Villie og Evne til at skabe og til at frembringe, det være sig paa det aandelige eller paa det materielle Omraade, som er Kilden til alt civilisatorisk Fremskridt.

Hvis det ærede Medlem vilde undersøge nøje, hvorledes det forholder sig i de Bedrifter, som virkelig er godt ledet, hvor der er en Chef, som forstaa sine Ting, saa vil det ærede Medlem se, at Virkningerne af dette individuelle Initiativ, af den individuelle Dygtighed, ganske vist medfører, at den paagældende tjener Penge — det gør han, for det er nu en Gang Drivkraften her i vort Samfund til økonomisk Fremgang —, men det ærede Medlem vil ogsaa se, at de økonomiske Eftervirkninger, de økonomiske Bølgeringe, som danner sig ud fra dette Centrum, de kommer Arbejderbefolkningen og vide Kredse af Befolkningen til gode i et helt andet Omfang, end det fremstilles fra socialdemokratisk Side.

Naar dette er Tilfældet, saa er det, jeg mener det berettiget at hævde, at en progressiv Formuebeskatning af den Art, Talen her er om, hemmer det private Initiativ, lamslaar og svækker dette Initiativ, som